

Examen VMBO-KB

2012

tijdvak 2
maandag 18 juni
13.30 - 15.30 uur

Nederlands CSE KB

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Achter dit examen is een erratum opgenomen.

Dit examen bestaat uit 24 vragen, een samenvattingsopdracht en een schrijfopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 51 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

KB-0011-a-12-2-o

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.allexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tekst 1

4p **1 Zoekend lezen**

Lees eerst de vragen en zoek vervolgens de antwoorden op in de tekst.

- 1 Hoeveel mystery shoppers heeft het bureau Store Support bij het eerste onderzoek ingezet?
- 2 Voor welke twee tekortkomingen krijgen gemeenten in het eerste onderzoek aftrekpunten bij het onderdeel e-mailen?
- 3 Over welke gemeente zijn de mystery shoppers het minst tevreden bij het onderdeel 'bellen'?
- 4 Wat is de overeenkomst tussen de gemeenten Den Haag en Smallingerland bij het onderzoek met mystery shoppers naar e-mailverkeer?
- 5 Welk percentage van de bellers met het gemeentehuis vond de gemeentefunctionaris ondeskundig?
- 6 Hoeveel procent van de bellers is "zeer tevreden" over de contacten met het gemeentehuis?
- 7 Hoeveel procent van de bezoekers van een gemeentehuis moest langer dan een uur wachten voordat afhandeling plaatsvond?
- 8 Welke reden voor tevredenheid over het e-mailen wordt het vaakst genoemd?
- 9 Hoeveel procent is zeer ontevreden over de contacten per brief?
- 10 Waarover gaat het document dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft opgesteld?

Tekst 2

10p **2 Samenvattingsopdracht**

Vat de tekst *Oei, ze kijken!* samen in maximaal 125 woorden.

Besteed alleen aandacht aan de volgende punten:

- 1 waarom blozen vaak zo vervelend is
- 2 wat het doel van blozen is volgens Corine Dijk
- 3 het belangrijkste kenmerk van blozen
- 4 door welke twee oorzaken volgens Corine Dijk de hevigheid van blozen bepaald wordt
- 5 in welke twee situaties we volgens Crozier blozen
- 6 wat volgens Crozier de kern van blozen is
- 7 twee positieve kanten van blozen volgens Corine Dijk

Maak er een samenhangend geheel van. Gebruik geen telegramstijl. Noem niet onnodig voorbeelden. Tel het aantal woorden en zet het aantal onder je samenvatting. Zet de titel erboven.

Tekst 3

- 1p **3** Wat is het belangrijkste doel van de advertentie?
De lezers ertoe overhalen
A geld te storten voor natuurbescherming.
B informatie op te zoeken op www.postcodeloterij.nl.
C lid te worden van Natuurmonumenten.
D mee te spelen in een loterij.
- 1p **4** Het tweede deel van de titel luidt: zij een kans.
Wat betekent dit tweede deel van de titel?
A De dieren krijgen een kans op een goed leven.
B De lezers krijgen een kans een goed doel te steunen.
C De natuurbeschermers krijgen een kans goede projecten op te zetten.
D De goede-doelenorganisaties krijgen een kans veel geld te ontvangen.
- 1p **5** Een afbeelding in een advertentie kan verschillende functies hebben.
De afbeelding
1 trekt de aandacht van de lezer.
2 is nodig om een deel van de tekst te begrijpen.
3 maakt duidelijk wat de advertentie van de lezer wil.
Welke functie heeft de afbeelding in deze tekst?
A alleen 1
B alleen 2
C 1 en 2
D 1 en 3

Tekst 4

- 1p **6** Hoe wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
Er wordt
A een beknopte geschiedenis geschetst.
B een korte omschrijving van het centrale probleem gegeven.
C een negatief standpunt over de handelwijze van bedrijven ingenomen.
D een verklaring voor ons gebruik van internet gegeven.
- 1p **7** In alinea 4 zegt Stephen Baker dat de tijden zijn veranderd.
→ Leg aan de hand van de tekst uit wat er volgens Baker veranderd is. Zorg ervoor dat de volgende woorden in ieder geval in je antwoord voorkomen:
– massa;
– individu;
– tegenwoordig;
– vroeger;
– maar.
Gebruik deze woorden in een juiste samenhang en betekenis.
Je antwoord mag niet langer zijn dan 25 woorden.

- 1p 8 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 9 en 10 samen?
- A Informatie over werknemers
 - B Vergroting van de winst
 - C Speuren in privélevens
 - D De jonge medewerker
- 1p 9 Hoe kun je het verband tussen alinea 9 en alinea 10 het beste weergeven?
- A Alinea 9 en alinea 10 vormen een tegenstelling.
 - B Alinea 10 geeft voorbeelden bij de inhoud van alinea 9.
 - C In alinea 10 wordt een conclusie getrokken uit alinea 9.
 - D In alinea 10 wordt een verklaring gegeven voor de inhoud van alinea 9.
- 1p 10 “Door al die stukjes zorgvuldig te verzamelen en te koppelen, is ons doen en laten in kaart te brengen” (regels 10-13).
→ Op welke twee plaatsen worden volgens Baker in de toekomst veel data verzameld?
- 1p 11 Er is een verschil tussen de inhoud van de alinea's 1 tot en met 10 en de inhoud van alinea 11.
Met welke twee woorden kun je dit verschil het beste weergeven?
- A **feiten** (voor alinea's 1 tot en met 10) - **meningen** (voor alinea 11)
 - B **individu** (voor alinea's 1 tot en met 10) - **massa** (voor alinea 11)
 - C **ouderen** (voor alinea's 1 tot en met 10) - **jongeren** (voor alinea 11)
 - D **vroeger** (voor alinea's 1 tot en met 10) - **nu** (voor alinea 11)
- 1p 12 Voor wie is *De macht van de Numerati* vooral bedoeld?
- A voor alle lezers van Kijk
 - B voor de lezers van Kijk die in een supermarkt werken
 - C voor directeurs die Kijk lezen
 - D voor lezers van Kijk met een klantenkaart
- 1p 13 Hoe kun je de hoofdgedachte van *De macht van de Numerati* het beste weergeven?
- A Door het juiste gebruik van een klantenkaart krijg je over een paar jaar alleen nog maar aanbiedingen die echt bij je passen.
 - B Mensen laten overal elektronische sporen achter, waardoor straks het koopgedrag en het werkgedrag door anderen kunnen worden beïnvloed.
 - C Niet alleen de positieve maar ook de negatieve eigenschappen van werknemers worden in de nabije toekomst voor anderen zichtbaar.
 - D Directeurs willen van hun werknemers precies weten wat ze elke dag doen, wie ze aardig vinden en hoeveel ze reizen.

Tekst 5

- 1p 14 Op welke wijze wordt de tekst *Planten met pit* in alinea 1 ingeleid?
- A door de lezer een negatief advies te geven
 - B door een deskundige aan de lezers voor te stellen
 - C door een paar kanten van het onderwerp te noemen
 - D door een samenvatting van de tekst te geven

Gebruik de volgende informatie voor het beantwoorden van de vragen 15 en 16.

De tekst *Planten met pit* kan worden ingedeeld in de volgende delen:

Deel 1: alinea 1

Deel 2: alinea's 2, 3 en 4

Deel 3: alinea 5

Deel 4: alinea's 6, 7 en 8

- 1p 15 Welk kopje geeft het beste de inhoud van deel 2 (alinea's 2, 3 en 4) weer?
- A Biobrandstoffen
 - B Palmolie
 - C Luchthavens en centrales
 - D Tropische gewassen en gras
- 1p 16 Welk kopje geeft het beste de inhoud van deel 3 (alinea 5) weer?
- A Arme landen
 - B Nadelen
 - C Onderzoek
 - D Rijke landen
- 1p 17 Hoe kun je het verband tussen alinea 1 en alinea 2 het beste weergeven?
- A Alinea 2 noemt een oorzaak voor de inhoud van alinea 1.
 - B Alinea 2 noemt een voorbeeld bij de inhoud van alinea 1.
 - C Alinea 2 vormt samen met alinea 1 een tegenstelling.
 - D In alinea 2 wordt een conclusie uit alinea 1 getrokken.
- 1p 18 Hoe kun je het verband tussen alinea 4 en alinea 5 het beste weergeven?
- A Alinea 4 en 5 vormen samen een opsomming.
 - B Alinea 4 en 5 vormen samen een tegenstelling.
 - C Alinea 5 geeft een antwoord op een vraag uit alinea 4.
 - D Alinea 5 noemt een oorzaak voor de inhoud van alinea 4.

- 1p **19** Een schrijver kan in een tekst gebruikmaken van
- 1 feiten
 - 2 de mening van zichzelf
 - 3 de mening van anderen
- Waarvan maakt de schrijver gebruik in deze tekst?
- A alleen 1 en 2
 - B alleen 1 en 3
 - C alleen 2 en 3
 - D 1, 2 en 3
- 1p **20** In alinea 6 van de tekst staat een tegenstelling tussen vroeger en nu.
→ Welke tegenstelling is dat?
Geef je antwoord in maximaal 20 woorden.
- 1p **21** Op welke manier doet Nederland volgens de tekst mee aan het gebruik van bio-energie?
- A meer dan alle andere landen van de wereld
 - B op bescheiden schaal
 - C pas als de oliemaatschappijen willen meewerken
 - D pas als het onderzoek duidelijker resultaten heeft opgeleverd
- 1p **22** Wat is het voornaamste doel van de schrijver met alinea 8?
De schrijver wil
- A een conclusie trekken.
 - B een samenvatting geven.
 - C een voordeel benadrukken.
 - D een misverstand opheffen.
- 2p **23** Welke twee voordelen van oliewinning uit algen noemt de tekst?
- 1p **24** Wat is het belangrijkste doel van de schrijver met de tekst *Planten met pit*?
De schrijver wil
- A de lezers ertoe aanzetten op bio-energie over te gaan.
 - B de lezers informatie geven over de vele vormen van biobrandstoffen.
 - C de lezers waarschuwen voor de hoge productiekosten van biobrandstoffen.
 - D de lezers zijn persoonlijke mening over bio-energie geven.
- 1p **25** Wat is de hoofdgedachte van de tekst *Planten met pit*?
- A Dankzij bio-energie worden klimaatveranderingen voorkomen.
 - B Dankzij de zon is er ook in de toekomst geen gebrek aan energie.
 - C Planten die worden gebruikt voor energiewinning, veroorzaken voedseltekorten in de derdewereldlanden.
 - D Planten en algen kunnen de grondstof vormen voor bio-energie, maar daarvoor moeten nog veel problemen opgelost worden.

Na schooltijd zit je met een aantal leerlingen uit je klas na te praten over de tekst *Planten met pit*. De biologiedocent heeft jullie onlangs al eens gezegd dat alle brommerrijders van de school maar eens moeten overgaan op biobrandstof. Want de gewone benzine wordt langzamerhand schaars. Er is dichtbij de school een benzinestation waar je die biobrandstof voor brommers kunt kopen. Volgens de docent wordt het tijd op school een actie over dit onderwerp te beginnen. De brommerrijders waren het niet zo maar met hem eens: er is volgens hen olie genoeg in de wereld. Vooral op zee zijn er nog veel olievelden aan te boren. Jullie praten erover of de docent gelijk heeft. Die biobrandstof is duurder dan gewone benzine. Kan de motor van de brommer er wel tegen? En rijdt de brommer dan net zo hard als op gewone benzine? Jij stelt ook de vraag of boeren biobrandstof moeten gaan produceren in plaats van voedselproducten.

Jij raakt geïnteresseerd in het onderwerp, want jij hebt zelf ook een brommer. Wat is erop tegen om biobrandstof te gaan gebruiken als dat ook voor het milieu beter is? Het betekent ook werkgelegenheid voor de boeren. Jij besluit een artikel voor de website van de school te schrijven. Op de website is een Leerlingenrubriek, waarin leerlingen activiteiten kunnen aankondigen en meningen kunnen uiten. Door dat artikel kan duidelijk worden, hoe er over het onderwerp wordt gedacht op school.

13p **26 Een artikel voor de website van de school**

Schrijf in de uitwerkbijlage een artikel voor de website over bio-energie. Gebruik hierbij bovenstaande informatie en de inhoud van de tekst *Planten met pit*.

Je besteedt alleen aandacht aan de volgende punten:

- de aanleiding voor jou om het artikel te schrijven
- de mogelijkheid om energie uit planten te gebruiken
- jouw mening over het overgaan op biobrandstof
- een argument voor jouw mening
- de vraag of er een actie op school moet komen voor het gebruik van biobrandstof
- jouw eigen mening over zo'n actie
- een verzoek aan de lezers om ook hun mening over een actie te geven
- een voorstel voor het bespreken van die meningen tijdens een bijeenkomst
- een voorstel voor tijd en plaats van die bijeenkomst
- een verzoek aan lezers zich aan te melden voor de voorbereiding van de bijeenkomst via het e-mailadres van de Leerlingenrubriek.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Nederlands CSE KB

Centraal examen vmbo

Tijdvak 2

Opgaven

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vmbo,

Bij het centraal examen Nederlands KB vmbo op maandag 18 juni, aanvang 13.30 uur moeten de kandidaten de volgende mededeling ontvangen. Deze mededeling moet bij het begin van de zitting worden voorgelezen en/of aan de kandidaten worden uitgereikt.

Op **pagina 2** bij **vraag 2 Samenvattingsopdracht** moet de kandidaat weten dat deze maximaal 150 woorden voor de samenvatting mag gebruiken in plaats van maximaal 125 woorden.

Het College voor Examens
Namens deze, de voorzitter,

drs. H.W. Laan